

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-04
Besvaras senast
2024-12-11 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:539 Utvecklingsforskning inom biståndet

Rapporten "En antologi om trender och olika perspektiv på global hälsa", som nyligen publicerades av Expertgruppen för biståndsanalys (EBA), tar ett omfattande grepp om de största utmaningarna och möjligheterna inom global hälsa. Antologin samlar insikter från ledande experter och lyfter frågor som klimatförändringarnas påverkan på hälsa, pandemiberedskap, ojämlikheter inom och mellan länder samt vikten av att stärka hälsosystem i låg- och medelinkomstländer. Rapporten diskuterar också Sveriges roll som global ledare inom hälsobistånd och ställer frågan hur vi bäst använder våra resurser för att maximera effekterna på global hälsa.

En av de mest centrala slutsatserna i rapporten är att investeringar i forskning och innovation är avgörande för att möta framtidens hälsoutmaningar. Utvecklingsforskning pekas ut som en förutsättning för att hantera globala hälsohot som icke smittsamma sjukdomar (NCD), klimatrelaterade hälsoproblem, pandemier och antimikrobiell resistens (AMR). Rapporten beskriver också hur utvecklingsforskning stärker både globala hälsosystem och Sveriges position som ledande aktör i internationellt samarbete. Genom långsiktiga satsningar på forskning har Sverige kunnat bidra med viktiga lösningar, samtidigt som detta främjat vår egen vetenskapliga kapacitet och innovationsförmåga.

Trots detta har stödet till utvecklingsforskning nästintill avskaffats under den nuvarande regeringens mandatperiod. Tidigare finansierades biståndsrelaterad forskning via forskningsrådet Formas, vilket möjliggjorde satsningar på nyckelområden som hälsa, klimat och jämställdhet. När detta anslag togs bort mötte beslutet massiv kritik från forskarvärlden och biståndssektorn. Flera viktiga forskningsprojekt har redan tvingats lägga ned eller minska i omfattning, vilket försvagar Sveriges möjlighet att bidra till lösningar på globala utmaningar. Kritiker har också varnat för att Sverige riskerar att förlora sin internationella trovärdighet som ledande aktör inom forskningsdrivet utvecklingsarbete.

EBA-rapporten betonar vikten av att Sverige återtar en ledande roll inom internationell forskningssamverkan och stärker sin närvaro i globala diskussioner om hälsa och hållbarhet. Utvecklingsforskning är en nyckel till att förstå och hantera globala utmaningar och möjliggör evidensbaserade insatser som leder till verklig förändring. Att återinföra ett dedikerat anslag för

utvecklingsforskning är därför en strategiskt nödvändig åtgärd för att återställa Sveriges roll som global ledare inom bistånd och innovation.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Avser ministern, med tanke på de tydliga rekommendationerna i EBA-rapporten och den starka, både nationella och internationella, kritik som beslutet att avskaffa stödet till utvecklingsforskning mött, att ta några initiativ för att återinföra och förstärka ett dedikerat anslag för utvecklingsforskning så att Sverige ska kunna återta sin ledande roll i arbetet med globala hälsoutmaningar och hållbar utveckling?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch